

„Ak je kňaz svätý, veriaci sú horliví“

Gustavo Solimeo

10. januára 2020 ✝ Cirkev

Mnoho katolíkov dnes skúma filozofické a teologické korene súčasnej krízy v Cirkvi. Výsledky tohto skúmania síce v značnej miere ozrejmuju, prečo dochádza k „rozvíjaniu“ náuky, ktoré oslabuje vieru, všetko však nevysvetľujú.

Došlo totiž k zmene aj ďalších faktorov súvisiacich s praktizovaním viery, ako sú zvyky, kultúra a obyčaje. Keď chceme bojovať za Cirkev, musíme poznať tento vývoj.

Katolícky mysliteľ prof. Plinio Corrêa de Oliveira vysvetlil priebeh procesu, ktorý viedol k **zmene mentality vnútri Cirkvi** a zohral významnú rolu pri akceptovaní spôsobov myslenia, ktoré sa odchyľovali od katolíckej tradície.

Táto **zmena mentality** vysvetľuje, prečo katolíci po smrti svätého Pia X. nemali problém prijať modernizmus napriek tomu, že svätý pápež proti nemu tak vehementne bojoval. To čiastočne vysvetľuje, prečo veriaci po Druhom vatikánskom koncile s takou eufóriou prijali, že kňazi už nemusia povinne nosiť reverendy, rehoľníci či rehoľníčky habity, závoje, mantily či dodržiavať iné zbožné obyčaje.

Jeho prenikavá analýza tohto psychologického a duchovného fenoménu obsahuje vysvetlenie celého tohto procesu. Táto zmena bola totiž len akousi prípravou na neskoršie doktrínálne zmeny. Stručne zhrňme jeho analýzu.

Obdobie veľkých zmien

Vyhlásenie dogiem o Nepoškvrnenom počatí (1854), pápežskej neomylnosti a pápežského primátu (1870) vyvolalo medzi katolíkmi vlnu nadšenia a horlivosti. Biskupi, kňazi a všetci veriaci tleskali týmto proklamáciám.

Súčasne s tým pribúdali rehoľné kongregácie a katolícke diela. Misionári napriek prenasledovaniu v Afrike a Ázii šíрили evanjelium na všetkých kontinentoch. Napriek nepriateľským vládám vo Francúzsku a Nemecku viera prekvitala.

Duchovenstvo vo všeobecnosti bolo horlivé a vážené. Objavilo sa veľa svätých, z ktorých viacerí boli blahorečení alebo kanonizovaní.

U značnej časti biskupov, duchovných a veriacich však spolu s tým **začal prevládať nemierny optimizmus**. Podľahli bezstarostnosti a sebauspokojeniu s dosiahnutými apoštolskými úspechmi.

Dôsledkom bola **strata dynamiky**. Tá sa neprejavila okamžitým úpadkom, ale postupnou stratou túžby ísť stále vyššie. Tento duch ovplyvnil duchovenstvo a rehole a mal negatívny vplyv na veriacich.

Vlažnosť duchovenstva

Toto zníženie horlivosti viedlo k stagnácii, ktorá postupne ovplyvňovala klérus, čo viedlo k následnému poklesu horlivosti u veriacich.

Podľa známeho francúzskeho cisterciánskeho opáta a spisovateľa Doma Jeana Baptistu Chautarda (1858 – 1935), existuje úzky vzťah medzi kňazom a ľuďmi, ktorý vyjadril takto:

„Ak je kňaz svätý, veriaci sú horliví;

ak je kňaz horlivý, ľud je zbožný;

ak je kňaz zbožný, jeho veriaci sú aspoň slušní.

Ak je však kňaz iba slušný, jeho veriaci budú bezbožní.

V duchovnom živote medzi klérom a veriacimi je teda vždycky rozdiel jedného stupňa.“

(Opát Jean-Baptiste Chautard, OCSO, *The Soul of the Apostolate*, s. 39)

Strata bojového ducha

Tento duchovný úpadok bol charakterizovaný stratou zanietenia, ducha sebazapierania, odriekania a oslabením nadšenia pre vieru. To postupne viedlo k **zmene mentality duchovenstva a veriacich** a následne aj k zmene vnímania Cirkvi, ktorá už nebola chápaná ako Cirkev bojujúca.

Už dlho pred Druhým vatikánskym koncilom sa totiž medzi katolíkmi začala šíriť sentimentálna a osladená zbožnosť, hoci pár horlivých kňazov ešte bojovalo proti revolučným komunistickým či liberálnym ideám. Väčšina katolíkov však počúvala kázne či čítala publikácie, ktoré síce obsahovali pekné zbožné a abstraktné úvahy o „pokore“, „láske“ a iných cnostiach platných kedykoľvek a kdekoľvek, ale priamo vôbec **nesúviseli s konkrétnymi zápasmi**, ktoré Cirkev zvädzala.

Keď kazatelia hovorili o boji či zápase, takmer výlučne mali na mysli zápas iba duchovný alebo boj proti vášňam či zlým sklonom. Nikdy, alebo takmer nikdy, nespomínali boj proti nepriateľom Cirkvi, či už vonkajším alebo vnútorným.

Toto jednostranné kázanie viedlo k systematickému opomenutiu akejkoľvek zmienky o bojovnosti, čo prispelo k **deformácii katolíckej mentality**. Voči nepriateľom Cirkvi katolíci zaujímali pasívny postoj.

Strata bojového ducha nemala priamo za následok prijatie moderných bludov a odchýlok. Prispela však k oslabeniu odporu voči nim a k zmene myslenia mnohých katolíkov, ktorí **uverili, že bojovať proti bludom či napomenúť blúdiacu osobu je prejavom nelásky**.

Atmosféra nudy a túžba po zmene

Strata bojového ducha vyústila do stavu ochabnutosti, ospalosti a nudy. Všeobecná letargia súvisiaca s týmto stavom skrývala v sebe nespokojnosť a nedefinovaný nepokoj, ktorý v ľuďoch vzbudil túžbu po zmene.

Tento stav sa ešte zhoršil po Druhom vatikánskom koncile, keď zavládla atmosféra eufórie, ekumenizmu a „dialógu“, v rámci ktorého bola predstava akéhokoľvek zápasu či boja úplne vylúčená.

Doba, ktorá bezprostredne nasledovala po koncile, sa vyznačovala nadšením a optimizmom, ktorý však ťažko pochopia tí, ktorí to nezažili. Z každej strany sa ozývali hlasy plné optimizmu o zmene. Všade sa hovorilo o „aggiornamente“, o liturgii v jazyku ľudu a o zvýšení aktívnej účasti veriacich na živote Cirkvi.

Atmosféru vystihuje citát pripisovaný Jánovi XXIII.: „Musíme otvoriť okná a do Cirkvi vpustiť čerstvý vzduch.“

Od vlažnosti po škandály sexuálneho zneužívania

Keď chýba duch bojovnosti, duch bdelosti slabne alebo sa úplne vytráca. Nedostatok bdelosti spolu s vlažnosťou a malou vierou priniesli horké – ale nie neočakávané – plody v neviere tolkých kňazov a prelátov, ktoré potom vyústili do súčasných škandálov sexuálneho zneužívania.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/ak-je-knaz-svaty-veriaci-su-horlivi/>